

MERCÈ DIAZ
JOAN GISPERT
NIEVES LÓPEZ
ROSER SALICRÚ

LA DOCUMENTACIÓ DE LA CASA DE CLARIANA (S. XIII-XV) CONSERVADA A L'ARXIU DEL CASTELL DE VILASSAR

1. Aquesta no és la primera aportació realitzada per l'equip de catalogació de l'Arxiu Patrimonial del marquès de Barberà i Manresana, al castell de Vilassar de Dalt (Maresme) (1), sinó una -tal vegada- repetició o potser insistència en un tema concret, madurat per reflexions posteriors segurament enriquidores d'aquelles primerenques, però que no devaluen les precoces afirmacions, ans al contrari, vénen a ratificar-les i a donar-hi suport amb major riquesa, encara que continuant amb una proposta semblant. Dèiem, a Puigcerdà, que pel fet de partir d'un arxiu privat, "les escriptures que componen el seu conjunt provenen de diferents famílies i cases nobiliàries, car en enllaçar les unes amb les altres mitjançant els lligams matrimonials s'aportaven també els béns materials que ambdues branques comptaven, essent els documents familiars els més preuats i respectats". És a dir, i com que la nostra noblesa entraixa des de molt aviat amb vincles d'arreu, més enllà de la simple Catalunya Vella, i alhora es troba immersa, complicada, íntimament vinculada amb els grans o petits afers i iniciatives de la reialesa, estén els llinatges més enllà de la propera frontera del Llobregat: amb simbiosi amb la gran aristocràcia, els fadristers de la petita noblesa cercaran, com d'altres, nous futurs, noves possibilitats, nous camins d'èxit.

De la mateixa manera, aquestes famílies, que poden provenir a voltes d'elements singulars, ambiciosos i benestants, enriquits i enlairats de capes menys principals de l'entramat social (ens referim a personatges provinents d'un camperolat econòmicament o políticament poderós, controlant d'altres

sectors d'una mateixa classe social amb menys capacitats i alternatives), potser han tingut oportunitats particulars per a pujar en certa manera un graó dins de l'estret marge ofert per un feudalisme imperant. Una escalada costosa i fins a cert punt única, però no impossible: de camperol a batlle senyorial o saig, un fill o un nét castlà, una branca col.lateral a cituat, mercadejant amb avantatges ben arrelats en un camp on resta la casa mare. O dit -o fet- també seguint processos distints: uns membres de la més petita noblesa rural -cavallers, donzelles- que arriben a controlar un entorn proper, a tots els nivells possibles - mitjançant els lligams de parentiu; adquirint feus, drets i rendes; sometent els menys afavorits a serveis personals de caire feudal; oprimint als propers i els qui no ho són tant amb préstecs que signifiquen un benefici anual o el sotmetiment posterior; ampliant al radi d'acció a les xarxes més efectives de control: el domini sobre els homes i el domini de la justícia... per aconseguir més endavant encara més ciutadanies anhelades, la porta que obre el poder del dinar i que més tard serà la via conductora al grau més anhelat de l'aristocràcia, el més elevat, el preeminent. Tal vegada sembla, aquest, un esquema simplista i descarnat, fred i excessivament sintètic. De tota manera, i al llarg de la nostra exposició, potser també esquemàticament, en donarem mostres.

Per a no avançar massa d'hora consideracions posteriors, voldríem retornar a l'inici d'aquesta nostra introducció. Ens referíem a una activitat ja endegada l'any anterior, i represa enguany amb el nostre estudi actual. En primer lloc, presentar la documentació referent a un llinatge poc conegut, del qual en tenim mostres documentals suficients a l'arxiu que treballem. Cal però, matisar. D'una banda, dir que la nostra tasca es troba al tercer any d'un treball conjunt (2); d'altra, que la catalogació que estem realitzant no és quelcom definitiu, clos, absolut. Seria un error presentar quelcom d'aquesta forma, en qualsevol nivell de la investigació a casa nostra, sobretot tenint en compte el que hi ha encara per a rescatar. Però també en referència a l'espai reduït d'un únic i sol arxiu, i d'una particular font documental: és necessari, per tant, deixar ben clar que solament i exclusivament hem emprat el fons de pergamins, fons que quasi bé hem finalitzat en el moment present. I senyalar alhora que, malauradament, i donat sempre als condicionants que intervenen en feines d'aquest caire, les signatures dels documents inclosos són encara provisionals, en espera de la definitiva, que es fixarà amb consideració dels factors lloc, mida de l'escriptura i cronologia.

En segon lloc, no és genys inútil qüestionar-se el perquè fem una tasca semblant. Sobretot quan la interrogació no prové només de nosaltres mateixos, sinó també d'estaments acadèmics prou reconeguts, quan, per exemple, es discuteix públicament sobre l'efectivitat o la valoració reconeguda del rescat

de documents per a la pròpia història. Ens referim, evidentment, al debat sorgit al congrés celebrat a València el darrer novembre, amb el títol “L’Espai Viscut”: allí es palesaren a viva veu algunes de les nostres grans mancances, i de la mateixa forma -potser amb precipitació- es rebuté amb força la no necessitat de considerar-les. En aquest sentit, recordem amb afecte una intervenció de Núria Sales, en la qual reivindicava el paper jugat per tants erudits “locals”, pel que fa a la important feina realitzada en la publicació de documents més tard malauradament perduts. Josep M. Salrach insistí en aquest aspecte - que ens sembla prou essencial (3)-. Essencial, sí, sobretot per tot el que ens manca avui per a estar al mateix nivell d’altres països europeus pel que fa a l’edició documental, quan ells juguen amb una herència decimonònica certament qüestionada, però de la qual n’extreuen dades que, d’altra forma, els serien ben costoses. En altres paraules, nosaltres encara -i per raons prou conegeudes- no hem pogut donar a la llum molts dels nostres fons documentals: fer-ho, no és tan sols un exercici professional, tal vegada esdevé una reinvindicació -legítima, saludable- del que és nostre.

A més, i sobretot perquè ens trobem catalogant un arxiu privat, encara és més important donar a conèixer una documentació que, d’altra forma, esdevindria inabastable. François Vignier (4), referint-se a experiències de classificació de fons d’arxius privats en mans de llurs propietaris, a França, assenyala la importància que té suscitar l’interès a investigadors, a fi que en comunicacions i articles oficialitzin l’existència d’aquests arxius, preservant i fent així més difícil llur dispersió. I si aquest és un aspecte que podríem fer extensiu a tants d’altres fons documentals privats, independentment del caràcter d’arxiu que sigui, creiem que entra dins les obligacions dels arxivers la publicació de catàlegs i d’inventaris (5). Deure inqüestionable quan es tracta de l’exercici de l’arxivística, però tampoc no aliè a sensibilitats provinents del món acadèmic (6), de la mateixa manera que desvetllà preocupacions a erudits de principis de segle (7).

2. L’objectiu primer del nostre treball se centra en la reconstrucció d’un llinatge concret, a partir de les seves pròpies escriptures. Això, que tal volta pot semblar una qüestió simple, porta en la mateixa elaboració un treball de consideració. I ens expliquem: els fons del castell de Vilassar, sobretot i especialment els pergamins, han rebut un tracte contradictori i beneficis alhora. Contradicторi i potser negatiu, car foren requisats durant la segona República, i més tard dipositats al monestir de Pedralbes on, amb d’altres importants fons arxivístics catalans, foren “curats” amb exquisida atenció. Tanta, que cada conjunt de pergamins fou deslligat i després allisat, element per

element. Una tasca, sens dubte, d'interès, si no fos perquè es perdia l'essencial i més constituent de tot arxiu: l'ordre originari de provenïència dels documents (8); és a dir, si d'una banda podia estar bé planxar pergamins, de l'altra aquests es col·locaren segons un mal criteri d'ordenació, segons mides, en carpetes petites, mitjanes i grans, destruint, d'aquesta manera, la procedència dels fons. Per tant, i perquè en el nostre cas ens enfrontàvem a milers de documents sense cap tipus d'ordre lògic, anar reconstruint pacientment els llinatges significa també donar una mica més de coherència al volum d'escriptures, mentre que oferim als estudiosos dades que, de no ser així, restarien molt de temps inèdites i que foren inassequibles.

La forma d'estructurar la nostra comunicació repeteix la presentada l'any passat a la “XXXIV Assemblea d'Estudiosos”: primer, fer un recull de tots els documents corresponents a una mateixa branca nobiliària; segon, fer-ne les regestes i incloure-les en apèndix; tercer, triar un o dos documents prou representatius i transcriure’ls completament, posant-los també en apèndix; quart, escriure una breu introducció explicativa, tant del que enguany fem com de les nostres motivacions per a portar-ho a cap, sense deixar de banda alguna consideració sobre el llinatge estudiat i les possibilitats de futures recerques que aportacions com la nostra suggereixen. En conseqüència, més que una investigació tancada i closa, el que plantegem és una forma de treball; més que conclusions, propostes per a estudis posteriors; més que erudició sobre un tema concret, impuls a noves iniciatives; aspectes tots que arranquen d'una manera específica d'entendre la tasca arxivística i de reinvindicació d'allò que estem fent, no solament com a mer treball intel·lectual, sinó pel que representa per a un patrimoni cultural comú.

El sistema emprat per a la presentació de regestes de documents ha seguit el de les publicacions del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (9); el de les transcripcions reflecteix les normes de transcripció, edició de textos i documents publicades pel “Consejo Superior de Investigaciones Científicas” (10).

3. El títol que encapçala aquesta comunicació parla de la “casa de Clariana”. Dubtàvem de si posar aquest nom o d'altre, perquè, com veurem més endavant, no es tracta d'una única casa, sinó d'una complexa xarxa de feus, cases fortes, drets senyoriais i d'altres rendes detentades per a un llinatge particular. El que ens va decidir finalment per la intitulació fou el cognom familiar, encara que aquesta decisió implicarà les matisacions que a continuació haurem de fer. Si ens fixem en l'inventari adjunt, veurem com el recull documental realitzat comprèn 27 pergamins, el primer dels quals de finals del

segle XIII, i els darrers del primer quart del XV. Som conscients que, d'haver volgut ampliar les dades actuals, caleria haver visitat l'Arxiu de la Corona d'Aragó i l'Històric i Arxidiocesà de Tarragona. Però l'exhaustivitat de dades ens hauria allunyat dels nostres concrets objectius i hauria excedit l'economia d'espai que una col.laboració com aquesta comporta. De tota manera, seria erroni creure que el substantiu "casa" ve emprat com a habitatcle. Cal dir, doncs, que vol significar "llinatge", i que no optem per un mot com aquest darrer per raons bastants òbvis: els Clariana no eren més que membres de la petita noblesa rural. Res més?

Seguint la nostra documentació (11), ens adonem que el primer individu de la família apareix com Jaume de Clariana, el qual té, el 1286, una filla de nom Sibil·la, casada amb Guillem de Rubió. No podem assegurar amb certesa si el següent personatge documentat, Guillem de Clariana, és un fill o un nét de Jaume -un marge de quasi bé 50 anys podria palesar una o dues generacions a l'època, i esdevé un buit d'informació considerable-. El 1335, el comte de Foix, Castellbó i Castellvell concedeix a Guillem llicència per construir molins i trulls d'oli (12). Guillem de Clariana és senyor de la casa de Vallfort, situada al terme castral de Castellvell de Penedès, a la parròquia de Sant Jaume de Domenys, com consta en escriptures posteriors. El lloc, esmentat al 938 en el primer intent de repoblament del sector, correspon a una antiga vil.la romana, i no és massa agosarat suggerir que amb seguretat devia correspondre a una quadra (13), de la qual el nucli, la casa forta, era la de Vallfort. Aquesta concessió del 1335 és important, alhora que ens palesa no solament estructures de poder -els senyors eminent: Foix; els directes: Clariana; els castlans: Miró de Castellvell-; sinó també el gaudi de monopolis -molins, trulls-, repartiment de rendes -amb els censos a partir amb la castllania-, i l'especialització agrària de la zona -oli-, a més de sistemes contractuals ben definits -l'emfiteusi- i fortament vinculats a relacions feudo-vassallàtiques.

Relacions de caire feudal que troben insistència documental en escriptures de pocs anys més tard: el 1342, Borràs d'Olivella i el seu fill commuten per un pagament en diner els serveis personals de joves i traginers que prestaven als Clariana, fet que ens porta a considerar, en aquestes terres de la Catalunya Nova, obligacions ben paral.leles a les constatades a contrades caracteritzades per un feudalisme més "arcaic" (14), aspectes que hauran de ser aprofundits per microanàlisis futures, que potser aclariran i matisaran aquella dicotomia entre terres velles i noves equiparant-les a espais feudalitzats i espais de llibertat. Guillem de Clariana compra al cap de tres anys una sèrie de censos i d'horts a la parròquia de Sant Jaume, i al 1359 ja havia mort, car la seva vídua, Ricarda, hereta el seu fill Sadurní. La donació inter vius (15) és una mostra de la riquesa

d'informació que un document d'aquest tipus pot arribar a oferir: d'una banda, Sadurní es casa amb Blanqueta, filla del cavaller Berenguer de Guances, senyor de la casa del mateix nom, dins del terme castral de Banyeres. El lloc, anomenat antigament "La Guàrdia de Banyeres" és esmentat igualment per primera vegada el 938. El topònim "guàrdia" ens indica casa forta, per tant, ens trobem altra vegada amb una quadra. I el vincle de parentiu entre els Clariana i els Guances també es troba ben immers en les estratègies comunes d'una aristocràcia petita i rural que ha adaptat osmòticament les formes d'actuació dels grans (16).

D'altra banda, la donació ens forneix de dades genys menyspreables: la retenció en usdefruit que Ricarda fa per si mateixa de la casa de Clariana, a la parròquia d'Avinyó, actualment Avinyonet del Penedès, on resta encara enguany el caseriu de Clariana, Reté, a més, els forns de la vila de l'Arboç. Per tant, la família no en tenia solament una, de quadra, sinó dues, i no només monopolitzava molins i trulls, sinó alhora forns. El document, però, no s'atura aquí, ans al contrari. Ricarda reflecteix que, a més a més, gaudirà de 6.000 sous que li corresponen del seu primer matrimoni amb el cavaller Berenguer de Montoliu, que ha de donar-li Ramon Lloret de la parròquia de Constantí, marit de la seva filla Esclarmunda. Les informacions de caire familiar s'amplien amb Elionor i Alamanda, germanes de Sadurní; i les de caràcter íntim i quotidià amb els objectes que es quedarà pel seu propi ús fins a la seva mort: una capsà gran de noguera pintada a l'interior, una altra petita, dos cofres, un canelobre, una capsà de llautó amb joies... i utensilis domèstics, roba de llit i de casa.

Sadurní de Clariana, al seu torn, protagonitza els documents compresos des del 1366 fins als inicis del quatre-cents, indicadors d'una activitat intensa i d'interessos complexos. En aquests apareixen iniciatives diverses -compres de béns i rendes, pagaments de dot, concessió de préstecs, venda de censals, adquisició de masos i cases fortes, prestacions d'homenatge, donacions de feus, detenció de càrrecs públics, procures, litigis...-. Escriptures que mereixerien, sens dubte, un tractament més profund i acurat (17), però que ens palesen ja la voluntat de conquesta política i econòmica de l'entorn més proper. Des d'aquesta perspectiva, podem endevinar mecanismes que impliquen l'endeutament i la descapitalització rural a favor d'aquests membres de la petita noblesa, sense advertir-hi de forma paral·lela possibles correccions a nivell de posteriors reinversions mitjançant la introducció de sistemes alternatius d'explotació. Al contrari, ens demanàvem per què les nostres dades documentals s'interrompien en un moment donat, a principis del segle XV. I la resposta fou ben clara: els Clariana marxaren cap a Barcelona, i abandonaren el camp que els enriquí, a la recerca de noves ambicions més urbanes i alhora de major

ascensió social, de graus més elevats d'aristocràcia.

4. A tall de conclusió, i de forma breu, voldríem tan sols animar recerques com ara la nostra, basades en documentació particular i privada. És ben cert que no existeixen gaires conjunts del volum i envergadura que el castell de Vilassar conté, però el que sí que resta encara en mans de famílies és molta documentació tant o més interessant que la d'un arxiu nobiliari. Ens referim, evidentment, a tantes cases que guarden gelosament i sàviament pergamins que a voltes arranquen fins i tot del segle XII, o més tardans, tant se val. De tota manera, aquesta és una riquesa documental immensa, fora del que representa el més comú a Castella o a moltes nacions europees. I és veritablement important per dues raons: la primera per ser una documentació privada, no oficial; i la segona -i aquest fet és tal vegada una característica molt catalana- de ser una documentació majoritàriament camperola. Aquest segon aspecte no és qualsevol cosa. Respón certament a ser aquesta nostra terra una de les de tradició escrita en època medieval, però, alhora, això constitueix una fortuna i unes possibilitats de recerca impensables a molts d'altres indrets. Potser, per aquesta raó, Duby ha dit recentment que “les sources jettent peu de lumière sur la famille paysanne” (18), potser sempre i darrerament tan capificat amb els llinatges de l'alta aristocràcia, capficialment que l'ha portat a afirmar que no es pot fer història de les dones en època medieval perquè no han deixat rastres escrits (19). Malgrat tot, hem fet i continuem fent història camperola, i històrica dels marginats. En aquest punt, subscrivim les paraules de Giovanni Levi: “la història ens ha deixat aquests documents, aquí falten coses, hem d'arribar indirectament a aquestes conclusions, però tenim això, i això és dit explícitament” (20).

Per cloure, doncs, assenyalar que si bé enguany presentem la reconstrucció de les escriptures relatives a una família de la petita noblesa rural basant-nos en un arxiu concret, de la mateixa manera hom pot realitzar d'altres intents en d'altres tipus d'arxius, sempre més interessants com més en acostin a sectors socials no fàcils de trobar a les cancelleries reials o a les documentacions dels grups hegemònics. Tasca laboriosa, és cert, però no exempta d'importància. No oblidem que la gran, la immensa majoria de la societat medieval era pagesa, dependent, o artesanal, i per tant també dependent (21), en conseqüència, qualsevol recull de documents, per petit que sigui, que pugui atansar-nos un xic més a tantes realitats encara massa desconegudes, tindran sempre un valor immens, tant pel que fa a un millor i desitjable coneixement i comprensió de la nostra pròpia història, com per la valuosa contribució que significa per al nostre patrimoni cultural la publicació de fonts documentals inèdites, costoses de

trobar i inaccessibles per a molts estudiosos. No solament com a resultat d'una tasca arxivística correcta i seria, sinó també com a legítima, saludable i magnífica reivindicació dels elements indispensables per a poder interpretar el nostre passat.

NOTES

(1) Cal veure *La documentació de la casa d'Orcau (s. XII-XVI) conservada a l'Arxiu del castell de Vilassar*, comunicació presentada a la “XXXIV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos”, Puigcerdà (octubre, 1988), en premsa.

(2) L'equip de catalogació estava format, en un inici, per Ma. Pilar FRAGO, Ma. Dolores LÓPEZ, Judit LLOPART, Hug PALOU i Martí SUNYOL, alguns dels quals continuen com a membres actius i d'altres es dediquen a les seves activitats professionals i acadèmiques. Tanmateix, les regestes documentals, en certa manera, els corresponen com a tasca realitzada amb anterioritat a aquest estudi.

(3) És en realitat el “Salvadi” (?) que Giovanni Levi cita a la seva conversa amb Pedro Ruiz Torres i publicada a “L'Avenç”, nº 125, *vid Microhistòria narrativa*, plecs d'història local nº 20, 1989, 39.

(4) Françoise VIGNIER, *Trois exemples de classement et de microfilmage de fonds d'archives privées restées entre les mains de leurs propriétaires*. “La Gazette des Archives”, 98, 158-160.

(5) En aquest sentit, ens sembla ben lloable la tasca que porta a terme la Fundació Noguera amb la publicació dels inventaris d'arxius notariaus de Catalunya, així com l'edició de catàlegs de la Direcció General del Patrimoni Escrit i Documental de la Generalitat de Catalunya.

(6) Només per a citar un parell d'exemples fora de terres catalanes, cf Alberto MARTÍN EXPÓSITO i José Ma. MONSALVO ANTÓN, *Documentación medieval del archivo municipal de Ledesma*, Salamanca: ed. Diputación de Salamanca, 1986; Angel BARRIOS GARCÍA i Alberto MARTÍN EXPÓSITO, *Documentación medieval de los archivos municipales de Béjar y Candelario*, Salamanca: ed. Diputación de Salamanca, 1986.

(7) Tal vegada hom pot argumentar sobre llur forma de “fer història”, ben allunyada, metodològicament i ideològicament, de molts de nosaltres. Però refusar llur valiosa labor en relació al salvament del nostre patrimoni cultural és quelcom absurd i perillós (quants encara recorrem a Carreras i Candi, al CODIOP, a mossèn Mas o a Flórez, per exemple!).

(8) Així s'expressava Elio LODOLINI el propassat setembre, al “VI

Seminario Posta e Paleografia” a Prato: “Il lavoro dell’archivista è molto simile a quello dell’archeologo, qui deve riportare tutto quello che lui trova all’originario, per fare rinascere, per riportare in vita quell’vincolo che legava il documento all’origine”.

(9) *vid*, per exemple, Josep M. PONS I GURI, *Inventari dels pergamins de l’arxiu històric “Fidel Fita” d’Arenys de Mar*, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1984.

(10) *idem*, Madrid, 1944.

(11) Per evitar repeticions feixugues, remetem, des d'aquest moment, a l'inventari inclòs en apèndix, del qual prenem les dades.

(12) Document transcrit en apèndix.

(13) Per a més informació sobre aquest element castral, *vid* Coral CUADRADA, “Poder, producción y familia en el mundo rural catalán (s. XI-XIV)”, *Relaciones de poder, de producción y de parentesco en la Edad Media. Aproximaciones a su problemática*, amb introducció de Reyna PASTOR, Madrid: CSIC (en premsa).

(14) Com seria el Maresme, *vid* Coral CUADRADA, *El Maresme Medieval: Habitat, Economia i Societat, segles X-XIV*, Barcelona: Rafael Dalmau, 1988, 626-636.

(15) Transcrita en apèndix.

(16) Mecanismes estudiats també a d'altres zones catalanes en èpoques cronològiques anteriors, *cif* Coral CUADRADA, *Documentació medieval, “Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria”*, Mataró, nº 34, 1989, 49-56.

(17) Estudi que prepara per a tesi de llicenciatura Nives LÓPEZ, juntament amb d'altres llinatges de la petita noblesa i famílies de rics mercaders del Penedès.

(18) Georges DUBY, *Male Moyen Age, de l'amour et autres essais*, París: Flammarion, 1988, 122.

(19) Concretament a la “tavola rotonda conclusiva” del “XI Corso di specializzazione di storia economica Federigo Melis”, celebrat a Prato el proppassat abril.

(20) Microhistòria..., op. cit., 39. Isabel ALFONSO, “La donna nell'economia. secc. XIII-XVIII”: *Informe sobre la XXI Settimana di Studi. Istituto Internazionale di Storia Economica “Francesco Datini”*. Prato, 3-10 abril 1989 (en premsa), conclou amb aquestes paraules que també volem fer nostres: “Este coloquio vino una vez más a demostrar que en muchos casos, los problemas historiográficos son más problemas de aproximación que de fuentes”.

(21) *vid* en aquest sentit l'anàlisi de Rodney HILTON, *Les ciutats medie-*

vals, Barcelona: L'Avenç-Societat Catalana d'Estudis Històrics, 1989; i la ressenya crítica del llibre de Ferran GARCIA-OLIVER, "L'Avenç", nº 34, 1989, 74.

INVENTARI

1

1286, gener, 24.

Àpoca de 340 morabetins alfonsins que Guillem de Rubió concedeix com escreix de dot a la seva esposa Sibil.la, filla de Jaume de Clariana, cavaller de Vilafranca del Penedès.

Notari: Marc Ferrandell.

SGV, 19-4-15

193x247 mm.

2

1335, novembre, 23

Llicència concedida per Roger Bernat de Foix, comte de Castellbó i senyor de Castellvell, a Guillem de Clariana, senyor de la casa de Vallfort dins del terme de Castellvell, donant-li permís per a construir dins del terme i fins el coll d'Alberic o de Santa Cristina premses i molins d'oli. Estableix en emfiteusi els molins i premses a Guillem, sota cens anual d'una quarta d'oli per premsa, cens que Roger es dividirà amb Mir de Castellvell, castlà del castell. Per entrada Guillem paga dos sous de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Francesc de Rubí.

SGV, 22-1-6

335x370 mm.

3

1341, abril, 18.

Àpoca de 500 sous de moneda barcelonesa de tern, que Guillem de Clariana entrega a Saura, filla del difunt Berenguer Gibert.

Notari: Arnau Frigola.

SGV, 19-9-19

283x356 mm.

4

1342, febrer, 4.

Venda de tres joves i una tragina que servien a Guillem de Clariana,

cavaller de la casa de Vallfort, Borràs d'Olivella i el seu fill Ferrer del mas de Calaf prop Vallfort i Sant Jaume dels Domenys per 80 sous de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Arnau Deslom.

SGV, 18-2-22 (1)

212x352 mm.

5

1342, febrer, 4

Àpoca de 80 sous de moneda barcelonesa de tern procedents de la venda del document anterior.

Notari: Arnau Deslom.

SGV, 18-2-22 (2)

212x352 mm.

6

1345, gener, 24.

Venda d'una sèrie de censos i horts a la parròquia de Sant Jaume dels Domenys, realitzada per Pere Solà i esposa Guillem a favor de Guillem de Clariana, cavaller de la casa de Vallfort, per 70 sous de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Arnau Deslom.

SGV, 18-2-23

340x377 mm.

7

1359, novembre, 23

Donació inter vius concedida per Ricarda, vídua de Guillem de Clariana, cavaller i senyor de la casa de Vallfort, a favor del seu fill Sadurní i esposa Blanqueta de tots els seus béns, inclosa la casa de Clariana situada a Avinyó, amb drets i pertinences.

Notari: Pere de Salbornar.

SGV, 18-4-23.

532x561 mm.

8

1366, juny, 15.

Execució feta sobre els béns de Bernat Llobet de l'Arboç, ordenada per Pons Rafaquer, batlle de l'Arboç, Bertran de Granada, saig, subhasta els censos

i drets que Bernat percep sobre el mas Brugueres alies Mascaró, adquirits per Sadurní de Clariana, senyor de Vallfort, per 125 lliures de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Berenguer de Clariana.

SGV, 18-4-20

488x580 mm.

9

1374, octubre, 28.

Àpoca de 3.000 sous de moneda barcelonesa de tern, part dels 7.000 que Sadurní de Clariana havia de pagar en diferents pagaments a Pere Ramon de Gunyols, fixats en una concòrdia sobre el dot de Blanca, esposa d'Umbert de Rubió.

Notari: Francesc Claver.

SGV, 18-1-14

321x174 mm.

10

1831, març, 28.

Promesa atorgada per Agnès, vídua de Berenguer de Guances i el seu fill, per la qual es comprometen a tornar a Sadurní de Clariana i a Ramon Domenge, en la data establerta, 1.000 sous de moneda barcelonesa de tern, primer pagament d'un préstec de 2.000 sous per a pagar el dot de Saura, filla d'Agnès i Berenguer.

Notari: Francesc Claver.

SGV, 21-1-27

458x622 mm.

11

1381, març, 28.

Deute signat per Agnès, vídua de Berenguer de Guances, cavaller, juntament amb els seus fills Gispert i Berenguer de Guances, domiciliats a la parròquia de Santa Eulàlia de Banyeres, que reconeix deure a Sadurní de Clariana, donzell i senyor de la casa de Clariana a Sant Jaume dels Domenys, i a Ramon Domenge, donzell de Vila-rodona de Goia, 2.000 sous de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Berenguer de Clariana.

SGV, 18-4-2

299x504 mm.

12

1384, març, 8.

Lliurament de possessió corporal de la casa de Puig, a Castellví de la Marca, atorgada per Umbert de Clariana a favor de Sadurní de Clariana, sota un cens de cinc sous de moneda barcelonesa de tern anuals. S'especifica la cerimònia de presa de possessió.

Notari: Francesc de Clariana.

SGV, 19-4-29 (1)

697x303 mm.

13

1834, març, 8.

Prestació d'acte d'homenatge atorgat per Guillem de Clariana a Umbert de Clariana, pel mas Puig de Castellví de la Marca.

Notari: Francesc de Clariana

SGV, 19-4-29 (2)

697x303 mm.

14

1384, març, 8.

Àpoca de 90 lliures de moneda barcelonesa de tern pagades per Sadurní de Clariana, pare i procurador de Guillem de Clariana, a Umbert de Clariana, per la compra del mas Puig de Castellví de la Marca realitzada per Guillem.

Notari: Francesc de Clariana

SGV, 19-4-29 (3)

697x303 mm.

15

1385, març, 4.

Venda d'un censal mort d'una quantitat equivalent a 200 sous de moneda barcelonesa de tern en florins, realitzada per Pere Prats, amo d'una botiga de robes a Vilafranca del Penedès i com a procurador d'Eimeric de Prats, a favor de Sadurní de Clariana, senyor de la casa de Vallfort.

Notari: Berenguer de Clariana.

SGV, 18-1-5

360x200 mm.

16

1384, març, 8.

Carta del rei Joan I a Francesc de Clariana, notari de l'Arboç, sobre uns capítols matrimonials que haurà d'lliurar al vice-canceller.

Notari: Berenguer de Clariana.

SGV, 18-4-21

210x333 mm.

17

1338, juny, 3.

Donació del feu de Font-rubí i de Castelletó, atorgada per Sadurní de Clariana, donzell i senyor de Vallfort de Sant Jaume dels Domenys, a favor del seu fill Guillemet de Clariana, per la seva manutenció, la de la seva esposa i la dels seus fils.

Notari: Berenguer Alegret.

SGV, 19-9-24

624x533 mm.

18

1388, desembre, 1.

Procura per a representar a la universitat de la quadra i lloc de la Bisbal del Penedès, atorgada per Sadurní de Clariana, donzell i procurador general d'aquesta universitat i en nom dels síndics reunits en consell, a favor de Guillem Andreu, Berenguer Güell i Arnaud de Mas i de Cordell, síndics de la universitat.

Notari: Joan de Crebell.

SGV, 18-4-27

719x542 mm.

19

1390, gener, 24.

Procura atorgada per Blanca, esposa de Sadurní de Clariana, donzell de la casa de Vallfort, a favor de Berenguer de Secabecs, donzell, Mateu Morató, habitant de Vilafranca, i Ramon Badia de Batrinars, per tal que defensin en qüestions de tipus jurídic, administratiu, etc., als seus fills menors d'edat: Antoni, Dalmau, Pericó i Roger.

Notari: Francesc de Clariana.

SGV, 19-4-30

249x610 mm.

20

1391, abril, 19.

Donació de drets sobre terres i possessions, atorgada per Ramon de Camallonga, fill de Berenguer de Camallonga, a favor de Sadurní de Clariana, donzell de la casa de Vallfort, del lloc anomenat “els arcs” a Sant Jaume dels Domenys.

Notari: Ponç de Corts.

SGV, 18-2-10

170x335 mm.

21

1391, gener, 13.

Procura atorgada per Sadurní de Clariana, donzell de la casa de Vallfort, a favor del seu fill Guillem de Clariana.

Notari: Francesc de Clariana.

SGV, 18-4-26

330x483 mm.

22

1393, maig, 26.

Denúncia aixecada per Ramon de Miravalls de la vila de l'Alborç contra Umbert de Clariana i d'altres, a causa de la venda d'una casa al carrer dels fornys.

Notari: Francesc de Clariana.

SGV, 18-4-5

266x626 mm.

23

1394, desembre, 20.

Procura atorgada per Guillem de Clariana a favor de la seva esposa, Maria Eiximenis.

Notari: Berenguer de Clariana.

SGV, 18-1-7

393x250 mm.

24

1406, agost, 19.

Venda d'un censal mort de 728 sous de moneda barcelonesa de renda i 8.000 sous de propietat, atorgada per Sadurní de Clariana, donzell domiciliat a la vegueria de Vilafranca del Penedès, esposa Blanca i fill Roger de Clariana, donzell domiciliat a Bellpuig d'Anglesola en el seu nom i com procurador de la seva esposa Beatriu, a favor de Bernat de Requesens, cavaller.

Notari: Arnau d'Illa.

SGV, 19-8-19

668x620 mm.

25

1413, març, 17.

Cessió de 25 florins d'or d'Aragó, atorgada per Lluís de Gualbes, preceptor de Vilafranca del Penedès i d'Aiguaviva a Girona per l'Orde de sant Joan de Jerusalem i recaptador dels drets de l'Orde a Catalunya, a favor de Sadurní de Clariana i Pere de Clariana, fill i procurador de Sadurní, donzells, a raó del deute de Joan Martorell, preceptor de l'Orde a Puig-reig, diòcesi d'Urgell.

Notari: Bartomeu Eiximenis.

SGV, 19-9-6

332x483 mm.

26

1421, novembre, 20

Venda d'un censal mort de pensió 68 sous i 9 diners de moneda barcelonesa de tern i de propietat 55 lliures, atorgada per Bernat de Clariana, senyor de la casa de Vallfort del Penedès, la seva esposa Elionor, Dalmau de Clariana i la seva esposa Brieta, Marc de Miravalls i la seva esposa Margarida, Dalmau de Masdovelles i la seva esposa Mundina, dominiciliats al Penedès, a favor de Lluís Castellet, de la vila de l'Arboç. Inclou àpoca de la mateixa data.

Notari: Francesc Martí.

SGV, 18-4-17

761x620 mm.

27

1423, març, 17.

Hipoteca d'una sèrie de censos sobre el feu de Castellet, realitzada per Bernat de Clariana, donzell de la casa de Vallfort del Penedès, en satisfacció i pagament de 28 lliures, onze sous i cinc diners de moneda barcelonesa de tern que anualment paga a Margarida, esposa de Marc de Miravalls, senyor de l'Arboç, per la renda d'un censal mort.

Notari: Francesc Martí.

SGV, 18-1-9

472x390 mm.

TRANSCRIPCIONS

2

1335, novembre, 23.

Llicència concedida per Roger Bernat de Foix, comte de Castellbó i senyor de Castellvell, a Guillem de Clariana, senyor de la casa de Vallfort dins del terme de Castellvell, donant-li permís per a construir dins del terme i fins el coll d'Alberic o de Santa Cristina premses i molins d'oli. Estableix en emfiteusi els molins i trulls a Guillem, sota cens anual d'una quartera d'oli per trull, cens que Roger es dividirà amb Mir de Castellvell, castlà del castell si els edifica al lloc de "pagesos". Per entrada Guillem paga dos sous de moneda barcelonesa de tern.

Notari: Francesc de Rubí.

SGV, 22-1-6

335x370 mm.

Sit omnibus notum quod nos, Rotgerius Bernardi de Fuxo, Dei gracia vicecomes Castri Boni ac Montischateni et Castri Veteris dominus, gratis et ex certa scientia, per nos et per nostros presentes et futuros damus et concedimus licenciam et plenu posse vobis venerabili Guillelmo de Clariana, domino domus de Vayl Fort termini castri nostri Castri Veteris penitense, et vestris perpetuo quod vos et vestri construatis et construere possitis seu construi facere, in quibuscumque locis decentibus termini ipsius castri vobis placuerit a colle de Alberico sive de sancta Christina citra versus Villam Francham, torcular sive torcularia in quo sive quibus homines nostri termini ipsius termini qui torcular non habent seu habere voluerint molant et molere teneantur eorum proprias olivas, pro quibus molendis et oleum inde abstrahendo donent et dare teneantur vobis illud ius quod in aliis similibus torcularis est fieri assuetum.

Et predicta torcularia ut supra dicitur vobis et vestris perpetuo damus et stabilimus et in emphiteosim concedimus sine preiudicio iuris alieni et sub tali condicione: quod pro censu inde exeunte et pro omni melioramento quod unquam ibi vos vel vestri feceritis, detis nobis et nostris perpetuo quolibet anno in festo Natalis Domini, pro quolibet torculari unum quartanum olei boni pulcri et receptabilis ad rectam mensuram dicti castri. Si vero vos contingerit contruere seu contrui facere torcular sive torcularia in loco seu locis de Pagesiis, infra terminum dicti castri citra collem de Alberico sive santa Christina, tunc dictus census dividatur inter nos et Mirum de Castro Veteri, castlanum dicti castri, prout alii redditus dividuntur et dividi consueverunt.

In hiis vero non proclametis neque faciatis vos vel vestri aliu dominum vel

dominos nisi tamen nos et successores nostros. Liceatque vobis et vestris pots dies triginta ex quo in nobis et nostris fathicati fueritis, predicta que vobis supra damus et stabilimus vendere, impignorare sive alienare vestro consimili et vestrorum aut aliorum, clericis et personis ecclesiasticis penitus exceptis. Pro hiis vero donacionem et stabilimento habuimus et recepimus a vobis duos solidos monete barchinonense de terno, super quibus renunciamus excepcioni peccunie non numerate et non recepte et doli et legi qua deceptis ultra dimidium iusti precci subvenitur, et omni alii iuri, rationi et consuetudini contra hec repugnantibus. In super promitimus vobis et vestris quod faciemus vos et vestros et quos volueritis perpetuo predicta que vosbis supra damus, concedimus et stabilimus, havere, tenere et in pace perpetuo possidere contra cunctas personas et quod tenebimus vobis et vestris de firma et legale evicione huius donacionis, concessionis et stabilimenti contra cunctas personas et de reffectione et restituzione dampnorum et expensarum littis et extra secundum iura.

Et pro predictis omnibus et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona nostra, mobilia et immobilia, habita et habenda, renunciantes quantum ad hec omni iuri, rationi et consuetudini contra hec repugnantibus. Et ad maiorem firmitatem iuramus per Deum et eius sancta quatuor evangelia, manibus nostris corporaliter tacta, predicta tenere et observare et in aliquo non contravenire iure aliquo, causa vel racione predicta si quidem omnia et singula prout supra declarantur vobis damus, concedimus et stabilimus sine tamen preiudicio iuris alieni. Ad hec nos, Constancia de Luna, consors dicti domini vicecomitis, concedens predicta de voluntate nostra fore facta ac laudantes, approbantes, confirmantes et ratificantibus vobis, dicto venerabili Guillelmo de Clariana et vestris perpetuo predictam donacionem, concessionem et stabilitmentum, prout melius supra continentur et expressantur promitimus vobis et dicto notario infrascripto, tanquam publice persone a nobis pro vobis et vestro nomine legitime stipulant, quod contra predicta vel aliqua de predictis non veniemus iure aliquo, causa vel racione.

Preterea nos, dictus vicecomes, ex certa sciencia dicimus, volumus et mandamus quod si aliqua persona de dicto termino non habens seu habere volens torcular, ut predicitur, dictas olivas moluerit nisi in dictis vestris torcularibus per vos in locis decentibus constructis seu construendis, ut predicitur, quod solvat pro pena seu banno quinque solidos monete barchinonense de terno, de quibus nos et nostri habeamus duas partes et acusator residuam terciam partem.

Actum est hoc nono kalendas decembbris anno Domini M⁹ CCC⁹ XXX⁹ quinto. Sig+num Rotgerii Bernardi, vicecomitis predicti, qui hec firmamus, concedimus et iuramus. Sig+num Costancie de Luna, consortis eiusdem

domini vicecomitis, vicecomitis predice, que predictis consentimus et ea laudamus et firmamus. Testes huius rei sunt: venerabilis Raymundus de Lordato, Guillelmus de Fraxio, Ombertus de Palacio et Franciscus de Curtibus. Sig+num Francisci de Rubi, notarii publici Martorelli pro Petro de Canalibus, rectore ecclesie dicti loci qui hec scribi fecit et clausit.

7

1359, novembre, 23.

Donació inter vius concedida per Ricarda, vídua de Guillem de Clariana, cavaller i senyor de la casa de Vallfort, a favor del seu fill Sadurní i esposa Blanqueta, de tots els seus béns, inclosa la casa de Clariana situada a Avinyó, amb drets i pertinences.

Notari: Pere de Salbonar.

SGV, 18-4-23

532x561 mm.

In dei nomine noverint universi quod ego Ricarda, uxor venerabilis Guillemi de Clariana quondam, militis domini domus de Valleforti site infra parrochiam ecclesie sancti Iacobi dez Domenys, cupiens et affectans quod vos Saturnus de Clariana, filius communis mei et dicto quondam Guillelmo de Clariana marito meo, matrimonium contrahatis et filios ex legitimo matrimonio procreatos habeatis; idcirco ex causis predictis, gratis et ex certa sciencia per mihi et meos presentesque futuros, dono et titulo pure et prefacte donationis facte irrevocabiliter inter vivos, concedo vobis dicto Saturno filio meo et vestris perpetuo pro parte hereditate, frarischa et legitima ac suplemento eiusdem et pro omni alio iure vobis pertinenti et pertinere debenti in bonus meis modo tempore nuptiarum vestri et domine Blanqueta, filie venerabilis Berengaria de Guancis, militis domini domus de Guancis site infra terminum castri de Bagnariis, quam de voluntate mea et amicorum vestrorum, Deo volente, debetis ducere in uxorem, omnia et singula bona et iura que ego habeo et michi competunt et pertinent in et super bonis universis, tam mobilibus quam immobilibus que fuerunt dicti venerabilis Guillelmi de Clariana quondam, patris vestri, tam ratione illius peccuine quantitatibus quam ego constitui et atuli eidem venerabili Guillelmo in et pro dote mea, tempore nuptiarum mei et sui et de qua ipse mihi fecit salvationem super omnibus bonis suis quam alia quamvis ratione seu causa.

Item, ex causis et rationibus supradictis, dono donatione quam supra vobis, dicto Saturno filio meo et vestris perpetuo omnia et singula alia bona et iura universa que nunc habeo et habere debeo et quacumque michi pertinent et

pertinere posent et debent, ubique in quibuscumque locis quamcumque ratione seu causa. Item, ex causis et rationibus supradictis, dono et absolvo vobis dicto Saturno filio meo et vestris perpetuo omnia et singula bona et iura que fuerunt dicti venerabilis Guillelmo de Clariana difunto, patris vestri. Hanc autem donationem et concessionem atque absolutionem facio vobis, dicto Saturno filio meo et vestris perpetuo de predictis omnibus et singulis locis et iuribus pure, libere et absolutum. Et sicut melius dici et intelligi potest, ad vestrum vestrorumque salvamentum et bonum intelectum, salvis michi et meis vel quibus ego voluero vinculis, retentionibus et conditionibus infrascriptis.

Cedens vobis et vestris perpetuo ex causa huius donationis et absolutionis omnia loca et iura mea, voces et actionibus reales et personales, utiles et directas, ordinarias et extraordinarias sive etiam mixtas, et alias quascumque que michi pertinent et pertinere posent et debent in predictis omnibus et singulis que vobis et vestris dono et absolvo. Omnibus locis, iuribus, vocibus et actionibus meis predictis possitis, vos et vestris et quos volueritis, perpetuo uti et expediri agendo, respondendo, defendendo, excipiendo et replicando ac omnia alia faciendo in iudicio et extra iudicium que admodum ego facere posset autem huiusmodi donationem et absolutionem et nunc et postea quancumque. Constituens inde vos et vestros in predictis dominos et procuratores ut in rem vestram propriam ad faciendum inde de eisdem vestras liberas voluntates, salvis tamen michi et meis aut quibus voluero vinculis, retentionibus et conditionibus infrascriptis.

Retineo tamen michi in et super dicta donatione et sub tali conditione eam vobis facio: quod ego et vos et dictam Blanquetam quam ut predicitur, Deo volente, debetis ducere in uxorem insimul in dicta domo de Valleforti maneamus et inhabitemus et vivamus communiter de bonis comprehensis in hac presenti donatione. Et si forte quod absit discordia inter michi et vos evenerit, ita quod insimul inhabitare vel pacifice vivere et manere non possemus, retineo tamen michi in et super dicta donatione usufructuario iure tamen illam domum vocatam "casa de Clariana" in hac presenti donatione et absolutione comprehensam sitamque infra parochiam ecclesie de Avinione cum omnibus et singulis terris, honoribus et possessionibus, vineis, ortis, arboribus et fructibus earumdem et cum aliis universis tenedonibus dicte domus, et cum censualibus universisque et singulis iuribus et pertinenciis dicte domus de Clariana et possessionum suarum iam dictarum, quam quos et que ego possui habere, tenere, possidere et expletare ac in dicta domo inhabitare omnibus diebus vite mea.

Et si forte accideret quod ego ex quavis ratione seu causa haberem derelinquere dictam domum de Clariana et possessiones suas iamdictas quod,

in illo casu, ego possem habere et possidere furnos ville de Arbutio que fuerunt dicti venerabilis patris vestri et que comprehendentur in hac presenti donatione et absolutione cum omnibus lucris et emolumentis eiusdem, et possim omnibus diebus vite mea facere de eisdem ad omnes meas voluntates faciendas. Et si forte etiam dicta domus et dicti furni vel aliqua pars eiusdem seu eorumdem diruetur sine culpa mei, dicte Ricarde, quod vos, dictus Saturnus et vestri teneamini aptare et reparare seu aptari et reparari facere illud quod in dictis domo et furnis vel aliqua parte eorumdem dirutum vel destructum fuerit, vestris propriis missionibus et expensis, tunc incontinenti quando a michi aut ab aliquo nomine meo fueritis requeritus sine aliqua dilatione, excusatione et absque omni dampno et missione mei et meorum. Et predictam domum de Clariana, cum omnibus et singulis terris et possessionibus, vineis, ortis, arboribus et fructibus eorumdem et cum universis tenedonibus suis ac cum censualibus, iuribusque etiam et pertinenciis suis vel in casu predicto quod ut predictitur, ego dictam domum de Clariana et possessiones eiusdem haberem derelinquere prefatos furnos de Arbutio cum omnibus iuribus et pertinenciis suis habeam, teneam, possideam et explete omnibus diebus vite mea. Post obitum vero meum, dictus ususfructus sit finitus, penitus et extinctus, et predictam omnia et singula ad dictum usumfructuum michi retenta cedant et revertatur in ius et proprietatem vestri et vestrorum.

Item, retineo michi et salvo in et super dicta donatione et absolutione ad omnes meas voluntates faciendas sex mille solidos monete barchinonense de terno. De quibus debet dare michi venerabilis Raymundus Loreti de parrochia de Constantino, tanquam tenes et possidens omnia bona que fuerunt venerabilis Berengarri de Monte Olivo disfunto, militis, primi mariti mei, ratione constitutionis sibi facte per dominam Esclarmundam filiam comune michi et dicto quondam, venerabili Berengario de Monte Olivo, et uxorem dicti venerabilis Raymundi Loreti, quatuor mille solidos dicte monete. Et vos, dictus Saturnus filius meus, teneamini dare michi vel cui sive quibus ego voluero residuos duos mille solidos dicte monete de bonis vestris propriis comprehensis in hac presenti donatione et absolutione. De quibusquidem sex mille solidos, dimitto Elenor, filie comuni michi et dicto venerabili Guillermo de Clariana quondam, secundo marito meo patrique vestri dicti Saturni, et filiis suis legitimis, duos mille solidos dicte monete pro parte hereditate et legitima et suplemento eiusdem ac pro omni alio iure sibi pertinente et pertinere debenti in bonis meis. Et si forte dicta Elenor decederet infra annos vel sine filiis legitimis, volo et mando quod dicti duos mille solidos quos dicte Elenor dono et concedo, revertantur vobis dicto Saturno filio meo et vestris. Et de residuis quatuor mille solidos ego possim facere ad omne meas voluntates.

Item, retineo michi ad omnes meas voluntates faciendas in et super dicta donatione et absolutione unam techam magnam de noguerio pincta intus et unam aliam techam parvam et duos cofres, unam candeleram, unam techam launadam de lauto cum iochalibus et cum toto eo quod intus dictam techam est. Item, duos baciis et duas citras de lauto. Item, quatuor matalafs et duos traverserios; duas marficas novas; duos lectos de postibus; duos cohoperitoria magna, unum de escata et aliud ondatum; duas vanovas primas, unam botonatam et aliam de costures; duos cohoperitoria panni de stopa; quatuor paria lintheaminum panni lini et unum par lintheaminum de stopa; quatuor aurincularia sive coxins; unam catenam argenti esmaltatam cum signo albanelli et aliam catenam argenti albam. Item, duas mapas sive "tovallas" tabulares magnas de panno lini et alias duas mapas de panno stopa. Item, unam duodenam manuntiorum, duas tovalolas cosidas de seda et alias duas tovayolas albas panni lini de exogar mans. Item, duas lodices seu flaçadas et unam cavieram magnam.

Et predicta omnia et singula bona et iura que vobis et vestris dono, habeatis, teneatis et possideatis vos dictus Saturnus filium meus, omnibus diebus vite vestre cum uxore et sine uxore et cum infante et sine infantibus. Post obitum vero vestrum, remaneat infanti vel infantibus vestris legitimis et non aliis. Et si ad obitum vestrum infans vel infantes seu liberi legitimis a vobis defuerint vel superstitis remanserint, et infra annos vel absque liberis legitimis decesserint, quancumque predicta omnia et singula bona et iura que vobis et vestris dono et abservo revertantur et remaneant michi si vobis supervixeris, et si ego tunc vobis non supervixeris, remaneant et revertatur Alamande, filie comuni michi et dicto venerabili Guillelmo de Clariana quondam, uxoriq[ue] venerabilis Raymundum de Miravalls, domicelli, vel filiis suis legitimis; exceptis duobus mille solidos predicte monete de quibus vos, dictus Saturnus, possitis testari et vestras in omnibus facere voluntatis in die obitus vestri. Et de dicta Alamanda, in casu quod decederet sine filiis legitimis vel cum filiis legitimis et illi filii decederent infra annos vel sine filiis legitimis, quamcumque predicta omnia et singula dicte Alamande devoluta et reversa, in predicto casu, remaneant et revertantur predicte Elenor vel filiis suis legitimis si ego tunc forte non vixeris set si ego tunc vixeris, revertantur et remaneant michi omnibus diebus vite mea. Et si dicte Elenor et Alamande ambe decederent eadem modo et forma quibus dicte Alamande vinculatur et expressatur, predicta omnia et singula bona et iura per me vobis, dicto Saturno, data et concessa, et dictis Alamande et Elenor, in casibus predictis devoluta et reversa, revertantur et remaneant michi si tuno vixeris, et si ego non vixeris remaneant et revertantur illi vel illis aut quibus ego dimisero vel mandavero verbis vel testamento, vel cui aut quibus mea successio

pertinebit, exceptis predictis duobus mille solidos ed quibus vos, dictus Saturnus, possitis testari et vestras in omnibus facere voluntates in die obitus vestre.

Promittens vobis ac iurans per Deum et eius sancta quatuor evangelia, manibus meis corporaliter tacta, quod predictam donationem et absolutionem ratam, gratam et firmam semper habebo, tenebo et observabo, et ipsam non revocabo nec veniam contra ipsam causa ingratitudinis, vel aliis modis renuntians quantum ad hec legi sive iure dicenti donationem causa ingratitudinis posse revocari, vel irritam fieri et omni alteri iuri, legi et consuetudini contra hec repugnantibus.

Ad hec ego, predictus Saturnus de Clariana, domicellus, recipiens a vobis predicta domina Ricarda, matre mea, predictam donationem et omnia et singula contenta in eadem sub pactis, formis, retentinibus et conditionibus per vos superius expressatis et tentatis; laudando, aprobando, ratificando et confirmando predicta omnia et singula per vos superius retenta et expressata, prout superius largo modo continetur et eisdem omnibus expresse consentiens, asserens et concedens ac sponte, iurans per Deum et eius sancta quator evangelia, manibus meis corporaliter tacta, me etatem sexdecim annorum et amplius excessisse, et contra predictas retentiones vel aliquam de eisdem non venire nec aliquem contravenire facere, iura aliquo, causa vel etiam ratione. Renuntians quantum ad hec de iuribus meis, per notarium infrascriptum cercioratus, beneficio minoris etatis et restitucionis in integrum ac doli clausuli et circunventionis et omni alteri iuri contra hac venienti. Et hec que predicta sunt, facio, pacis cor et promitto vobis, dicte domine Ricarde matri mee et notario infrascripto tanquam publice persone, hec a me pro vobis et pro omnibus illis quorum interest et intererit et interere potest et potuerit legitime stipulanti et paciscenti ac etiam legitime recipienti.

Actum est hoc vicesima tertia die mensis novembbris, anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono. Sig+num Ricarde, uxoris predicti venerabilis Guillelmi de Clariana quondam, militis, iurantis predicte que hec laudo, concedo et firmo atque iuro presentibus testibus ad hec vocatis et assumptis: venerabili Raymundo de Miravalls, domicello; Iohanne Ricardi et Arnaldo de Martorello, civibus Terrachone. Sig+num Saturni de Clariana, domicelli, dictorum coniugum filii, iurantes predicti; qui hec laudo, concedo et firmo atque iuro quarta die mensis marci, anno a Nativite Domini millesimo trecentesimo sexagesimo. Presentibus testibus ad hec vocatis et assumptis: Ferrario Olivella de Podio Granero; et Petro Felicis de Vall Canera, comorante in predicta domo de Valleforti. Sig+num Petri Çalbonarii presbiteri, regencie ecclesiam sancti Iacobi de Domenys et scribaniam ac notarii publici

eiusdem, per venerabili Guillelmo Scuderi rectorie eiusdem qui hec, cum
 supraposito in XXa. IIIa. linea, ubi dicitur michi, et cum raso et emendato in
 XLa. linea, ubi dicitur circunvencionis, scribi, fecit et clausit.